

УДК 343.56:351.762

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.6731668>

К.В. ПРОФАТИЛО,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ,

м. Харків, Україна; e-mail: ua.kh.kirill@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8551-3849>

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АПАРАТУ КОМІСІЇ З РЕГУЛЮВАННЯ АЗАРТНИХ ІГОР ТА ЛОТЕРЕЙ

K.V. PROFATILO,

Graduate Student, Kharkiv National University of Internal Affairs,

Kharkiv, Ukraine; e-mail: ua.kh.kirill@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8551-3849>

FEATURES OF THE ORGANIZATION OF THE ACTIVITIES OF THE APPARATUS OF THE COMMISSION FOR REGULATION OF GAMBLING AND LOTTERIES

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Постановка проблеми. Невід'ємною складовою ефективного функціонування Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей є належне забезпечення її діяльності спеціально утвореним фаховим апаратом, правовий статус якого наразі виявляє певну неузгодженість та фрагментарність. **Метою** статті є аналіз правових засад організації діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, визначення сутності та особливостей його правової природи та функціонально-структурної основи, а також обґрунтування напрямків удосконалення адміністративно-правового статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. **Методи.** Використано логіко-семантичний метод для розкриття ознак, сутності та змісту формально-правового статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей; формально-юридичний – для з'ясування специфіки правового статусу керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, напрямків його роботи та повноважень; порівняльно-правовий та системно-структурний – для характеристики завдань, повноважень та структурної організації апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, узагальнення особливостей та недоліків нинішньої організації його діяльності. **Результат.** Визначено, що апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей є її відособленим органом, що фахово й комплексно забезпечує виконання завдань та повноважень даного центрального органу виконавчої влади. Апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей поряд із всебічною забезпечувальною діяльністю здійснює окремі умовно самостійні владні повноваження, також направлені на забезпечення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Даний апарат має загальну компетенцію та нормативно невичерпні повноваження, діючи на постійній основі та формуючись на засадах державної служби. Також організація апарату характеризується здійсненням управління ним керівником апаратом за участі Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, організаційно-функціональною системністю значної кількості невеликих підрозділів апарату та його порівняно невеликим штатом. **Висновки.** Встановлено, що удосконалення організації діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей першочергово потребує уточнення його статусу, змісту та форм відносин із Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей, конкретизації повноважень апарату, усунення з них дублюючих, невластивих і беззмістовних. Іншими заходами такого удосконалення мають бути врегулювання засад відповідальності та упорядкування управлінських повноважень керівника апарату, їх розмежування з повноваженнями Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, а також раціоналізація структурної організації апарату, забезпечення чіткої функціонально-предметної спеціалізації його підрозділів.

Ключові слова: статус; апарат; повноваження; керівник; структура; комісія; азартні ігри; лотереї

Problem statement. An integral component of the effective functioning of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries is the proper provision of its activities by a specially formed professional apparatus, the legal status of which currently shows a certain inconsistency and fragmentation. The **purpose** of the article is to analyze the legal bases of the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries, to determine essence and peculiarities of its

legal nature and functional-structural basis, as well as to substantiate the directions for improving the status of the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries. **Methods.** The logical-semantic method was used to disclose the signs, essence and content of the formal-legal status of the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries. The formal-legal method was used to clarify the specifics of the legal status of the head of the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries, his work areas and powers. The comparative-legal and systemic-structural methods were used to characterize the tasks, powers and structural organization of the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries, generalization of the features and shortcomings of the current organization of its activities. **Result.** It was determined that the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries is its separate body, which professionally and comprehensively ensures the fulfillment of the tasks and powers of this central body of executive power. The apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries, along with comprehensive enforcement activities, carries out separate conditionally independent powers, also aimed at ensuring the activities of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries. This apparatus has general competence and normatively inexhaustible powers, acting permanent and based on public service. In addition, the management of the apparatus is carried out by its head with the participation of the Chairman and members of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries, the apparatus reveals the organizational and functional systematicity of a significant number of small units and relatively small staff of the apparatus. **Conclusions.** It's established that improvement of the organization of the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries primarily requires clarification of its status, content and forms of relations with the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries, the specification of the authority of the apparatus, and the elimination of duplicative, uncharacteristic and meaningless ones from them. Other measures of such improvement should include regulating the responsibility and streamlining the management powers of the head of the apparatus, delimiting them from the powers of the Chairman and members of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries, as well as rationalizing the structural organization of the apparatus, ensuring clear functional and subject specialization of its units.

Key words: status; apparatus; powers; head; structure; commission; gambling; lotteries

Постановка проблеми

Як відомо, Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей складається лише з Голови та шести членів, тоді як її повноваження мають різноплановий, трудомісткий характер. Тому невід'ємною складовою ефективного функціонування Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей є належне організаційне, правове, інформаційне та інше забезпечення її діяльності спеціально утвореним фаховим апаратом. Попри важливе значення апарату для забезпечення реалізації державної політики у сфері азартних ігор та лотерей, правові засади його організації та діяльності наразі виявляють певну неузгодженість та фрагментарність регулювання статусу даного апарату, його керівництва та окремих структурних підрозділів.

Зазначимо, що проблематика статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, формування якого було розпочато лише наприкінці 2020 – початку 2021 рр., ще предметно не розглядались у науковій літературі. Водночас слід зауважити роботи вчених, присвячені загальним питанням організації діяльності апарату органу державної влади. Зокрема А.І. Гнатівська досліджувала трансформацію визначень апаратів органів державної влади [1]; Д.А. Серий – поняття "апарат" органу державної влади та доцільність його використання у зако-

нодавстві України [2]; О.В. Смолка – особливості призначення на посади керівників апаратів державних органів [3]; О.М. Стець – правовий статус керівника державної служби у державному органі [4]. Крім того, щодо апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей в цілому можуть бути екстрапольовані окремі судження та висновки О.О. Берназюка [5], О.І. Зозулі [6], А.М. Макаровець [7] та інших, які розглядали правовий статус апаратів інших конкретних державних органів.

У той же час такі наукові роботи тільки опосередковано стосуються деяких аспектів нормативно-правової організації роботи апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, всебічно не характеризуючи поточну специфіку забезпечення діяльності даного центрального органу виконавчої влади. З огляду на це та в контексті удосконалення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей нами й вбачаються актуальними питання особливостей організації роботи її апарату.

Метою даної статті є аналіз правових засад організації діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, визначення сутності та особливостей його правової природи та функціонально-структурної основи, а також обґрунтування напрямків удосконалення адміністративно-правового статусу апарату Комісії з

регулювання азартних ігор та лотерей. Її *новизна* полягає у розгорнутій характеристиці основних складових правового статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, виявленні особливостей та недоліків нинішньої організації його діяльності, узагальненому визначенні першочергових заходів із подальшої розбудови даного допоміжного органу в рамках інституалізації Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. *Завданнями* статті є аналіз правової природи, сутності та статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, його завдань, повноважень та структурної організації, а також специфіки правового статусу керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Правова природа та статус апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей

Передусім, відмітимо, що утворення апарату для забезпечення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей прямо передбачено як ч.24 ст.7 Закону України від 14.07.2020 р. № 768-IX [8], так і п.18 профільного Положення від 23.09.2020 р. [9]. Разом із тим, вказані правові акти залишили невизначеним статус даного апарату, його організаційні зв'язки з Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей і функціональну роль у реалізації її державно-владних повноважень. Вочевидь, насамперед тут має йтися про пряму підпорядкованість та підконтрольність Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей її апарату, що водночас наразі чітко не врегульовано. Проявом такої підпорядкованості є, наприклад, заборона працівникам апарату діяти всупереч рішенням Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (п.8 її Регламенту, затвердженого Рішенням Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 16.02.2021 р. № 55 [10]).

У цьому контексті слід зауважити загальне визначення у ч.1 ст.20 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166-VI [11] апарату центрального органу виконавчої влади як організаційно поєднаної сукупності структурних підрозділів, що "забезпечують діяльність керівника центрального органу виконавчої влади, а також виконання покладених на центральний орган виконавчої влади завдань". Відштовхуючись від наведеного визначення у характеристиці статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, необхідно уточнити, що апарат це не лише сукупність, а цілісна, єдина система як організаційно, так і функціонально поєднаних

структурних підрозділів. До речі, дещо точнішим вбачається визначення апарату міністерства як сукупності не тільки структурних підрозділів, а і посад (ч.1 ст.11 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166-VI). Адже апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей також включає деякі самостійні посади, що не належать до жодного підрозділу (зокрема керівник апарату, головний спеціаліст з питань запобігання корупції). Такий підхід відображений і у п.1.4 Положення про апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, затвердженого її Рішенням від 20.11.2020 р. № 3 [12], згідно якого апарат складається з посадових осіб і самостійних структурних підрозділів. А зважаючи на колегіальний характер діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, у призначенні її апарату було би недоцільно виділяти забезпечення діяльності Голови.

Основна мета діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, як і будь-якого іншого допоміжного апарату, насамперед полягає у фаховому й комплексному забезпеченні виконання її завдань і повноважень. Зокрема згідно п.1.2 Положення про апарат від 20.11.2020 р. це організаційно-технічне, правове, науково-методичне, документальне, аналітичне, інформаційно-комунікаційне, інформаційне, фінансове, кадрове, господарське, матеріально-технічне забезпечення. Вказане відображає доволі широкий спектр напрямків забезпечення роботи Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, принаймні частина яких є змістовно близькими й може бути об'єднана (інформаційне та інформаційно-комунікаційне, господарське та матеріально-технічне тощо). При цьому, вбачається неоднозначною доцільність покладення на апарат і його спроможність здійснювати наукове забезпечення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Тим більше, що у Положенні про апарат від 20.11.2020 р. насправді не відображені його повноваження, які безпосередньо відповідають даному напрямку забезпечення.

Разом із тим, особливістю статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей є те, що він не тільки всебічно забезпечує діяльність, але й фактично може самостійно здійснювати певні повноваження, приймаючи рішення, обов'язкові для не підпорядкованих осіб. Наявність самостійних владних повноважень в цілому не властива апарату державного органу. Хоча, як відзначає В.Б. Авер'янов [13, с.159], апарат органу покликаний створювати умови

ефективної реалізації органом його повноважень, виконуючи при цьому й певні владно-розпорядчі дії виключно внутрішньо організаційного характеру.

З одного боку, згідно ч.11 ст.7 Закону України від 14.07.2020 р. № 768-ІХ Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей не може делегувати свої повноваження третім особам. З іншого ж боку, ч.2 ст.9 даного Закону України передбачає надання "уповноваженим посадовим особам" (фактично апарату) Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей відповідних прав для здійснення державного нагляду (контролю) за ринком азартних ігор (наприклад, давати організаторам азартних ігор обов'язкові для виконання приписи, застосовувати санкції тощо). Зокрема згідно п.10 Регламенту від 16.02.2021 р. Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей або її Голова можуть "уповноважувати посадових осіб апарату для підписання приписів".

А згідно п.1.2 Положення від 20.11.2020 р. апарат реалізує завдання, необхідні для здійснення у сфері азартних ігор та лотерей не лише контроль-наглядових, але й регулятивних, ліцензійних, дозвільних і регуляторних повноважень. При цьому, таке формулювання мети діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей не дозволяє чітко визначити межі його суто забезпечувальних і власних повноважень у даних сферах. Наголосимо, що будь-які умовно самостійні повноваження та права апарату мають розглядатись не як рівнозначні, а виключно у контексті забезпечення ним діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Тому, як слушно вказує Д.А. Серий [2, с.33], апарати державних органів не тільки виконують "чорнову" роботу щодо забезпечення вирішення завдань відповідних органів, але й є активними учасниками реалізації завдань та функцій державної влади.

До інших ознак апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей можна віднести загальність його компетенції, постійний характер діяльності, формування на засадах державної служби. Даний апарат має власну компетенцію та структурну організацію (хоча вона помилково включає Голову та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей). Вказане дозволяє розглядати апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як її відособлений (але при цьому не суто допоміжний) орган.

Досить неоднозначним постає визначення у п.1.2 Положення про апарат від 20.11.2020 р. апарату "функціонально-структурованою скла-

довою частиною" Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Адже подібне розуміння статусу апарату не має чіткого та однозначного юридичного змісту й не сприяє правовій визначеності щодо ролі апарату та характеру його відносин з Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей. Зокрема аналогічне суперечливе визначення зустрічається лише у Положенні про Апарат Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, (Наказ її Голови від 20.02.2013 р. № 21/нк [14]). Оскільки вказане Положення багато у чому змістовно співпадає з Положенням від 20.11.2020 р., закріплення наведеного визначення апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей може бути наслідком недостатньо фахової й відповідальної підготовки його Положення від 20.11.2020 р. Апарат дійсно має функціонально-структурні зв'язки з Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей, компетенція та структурна організація якого безпосередньо зумовлюється правовим статусом Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Водночас вважаємо некоректним розглядати апарат саме як "складову частину" Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, оскільки вона складається виключно з Голови та шести членів.

Крім того, згідно п.4 Регламенту Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 16.02.2021 р. вона та її апарат становлять систему органів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, яку очолює її Голова. З одного боку, слід погодитись з розумінням природи апарату як органу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, а також з визнанням їх системності. З іншого боку, наведена норма (яка до того ж не відображена на законодавчому рівні та навряд чи корелюється з предметом регулювання Регламенту) суперечить загально філософській логіці співвідношення цілого та частини, що унеможливорює визначення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей одним із її органів.

Таким чином, узагальнено апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей може бути визначений як її відособлений орган, який складається з організаційно та функціонально поєднаних структурних підрозділів і посад, що забезпечують виконання завдань і повноважень Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, у тому числі шляхом здійснення окремих самостійних владних повноважень.

Поза цим, зауважимо, що крім апарату законодавством також передбачено забезпечення

діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей її територіальними управліннями. При цьому, попри відсутність достатнього обсягу повноважень, що має здійснюватися на місцях, дискусійним постає обов'язковість утворення таких територіальних управлінь. З одного боку, вони визначені суб'єктом забезпечення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, а, з іншого боку, їй надано свободу розсуду щодо утворення та ліквідації конкретних територіальних управлінь. На нашу думку, законодавство однозначно імперативно встановлює необхідність діяльності зазначених територіальних управлінь (так само як і апарату), проте їх кількість і юрисдикція має визначатись Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей відповідно до поточних потреб її діяльності. Так чи інакше, сьогодні територіальні управління Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей залишаються неутвореними, що унеможливує подальший аналіз даного елемента організації Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Повноваження апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей

Компетенція апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей безпосередньо закріплена п.1.5 його Положення від 20.11.2020 р., хоча у даному разі конкретні повноваження апарату помилково позначені як його "основні завдання". При цьому, крім окреслених у п.1.2 Положення про апарат від 20.11.2020 р. його організаційно-адміністративних завдань у п.3.2, 3.3 даного Положення згадуються й "функціональні завдання" апарату, зміст яких, у той же час, нормативно не розкривається. А у пп.22 п.1.5 Положення від 20.11.2020 р. взагалі йдеться про виконання апаратом "інших функцій" (але чомусь вже не "завдань" чи "повноважень"). Така можливість виконання апаратом "інших функцій, необхідних для забезпечення діяльності" Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей свідчить про невичерпність нормативно визначених повноважень апарату, що не сприяє правовій визначеності його організації та діяльності.

Звертає увагу й те, що повноваження апарату в цілому сформульовані надто загально (стосуючись насамперед різних аспектів забезпечувальної діяльності) без конкретизації ролі апарату за сферами роботи Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Зокрема в цьому контексті маємо зауважити дещо абстрактні

повноваження апарату з організації виконання рішень Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, виконання і контролю за станом виконання законодавства, "рішень і доручень" Голови Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (хоча насправді він видає накази та доручення), доручень її членів (пп.2 п.1.5 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). Фактично реалізація даного повноваження передбачає не лише виконання відповідних рішень і норм самим апаратом, але й організацію ним такого виконання іншими суб'єктами. Цим же охоплюються й вище вже вказані самостійні владні права апарату із державного нагляду (контролю) за ринком азартних ігор. Відтак, з метою чіткого розмежування повноважень Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей і її апарату, дотримання прав та інтересів суб'єктів у даній сфері актуалізується додаткове закріплення меж, належних форм і способів правозастосовної та контрольної діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у відносинах з організаторами азартних ігор, операторами державних лотерей та ін.

Апарат має організаційно та матеріально-технічно забезпечувати засідання не тільки самої Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, а й її "дорадчих органів" (пп.1 п.1.5 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). Водночас формулювання даного повноваження слід уточнити, адже законодавством прямо передбачено утворення лише одного такого дорадчого органу (Консультаційно-експертної ради). При цьому, інші аспекти організаційного та матеріально-технічного забезпечення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей взагалі не відображені у повноваженнях її апарату.

Так само некоректним вважаємо покладення на весь апарат "забезпечення роботи структурних підрозділів та контролю за їх діяльністю", тобто надання цілому (апарату) повноважень відносно його частин (підрозділів). У даному разі більш точно маємо розглядати забезпечення та контроль роботи підрозділів апарату як завдання його керівництва чи інших фахових підрозділів. Тим більше, що контроль роботи підрозділів апарату дещо дублює інші повноваження апарату із проведення внутрішнього контролю та аудиту (пп.15, 16 п.1.5 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). А закріплення повноваження апарату щодо здійснення "статистичної та аналітичної діяльності" (пп.7 п.1.5 Положення про апарат від 20.11.2020 р.) фактично є беззмістовним. Адже воно відображає не так

конкретний напрямок забезпечення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, як один із методів пізнання (поряд із синтезом, моніторингом, узагальненням та ін.), що практично застосовується у будь-якій державній діяльності.

Крім цього, узагальнено у нормативно визначеній компетенції апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей можна виділити інформаційно-комунікаційний, кадровий, правовий (загальноправова робота, представництво у судах тощо) і фінансово-господарський (планово-фінансова діяльність, бухгалтерський облік, публічні закупівлі) блоки його повноважень. Інформаційно-комунікаційний напрямок зокрема включає роботу з документами, розгляд звернень, висвітлення діяльності, режимно-секретну роботу тощо. Окремо тут слід зауважити покладення на апарат здійснення інформаційно-роз'яснювальної роботи та міжнародного співробітництва (пп.9, 18 п.1.5 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). На нашу думку, вказане за умови здійснення не так апаратом, як самою Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей може істотно впливати на забезпечення належного, одноманітного правозастосування й сприяти врахуванню зарубіжного досвіду регулювання азартних ігор та лотерей.

Кадровий блок повноважень апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей насамперед включає організацію добору працівників апарату, здійснення "кадрового адміністрування" (хоча відповідний підрозділ апарату має назву "відділ кадрового менеджменту") та організацію запобігання корупції (пп.11, 12, 17 п.1.5 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). При цьому, необхідно уточнити, що повноваження апарату з організації добору стосується не "державних службових та інших працівників", а державних службовців та інших працівників апарату. А зважаючи на положення Закону України від 10.12.2015 р. № 889-VIII [15], кадрові повноваження апарату також мали би включати інші наразі неврегульовані аспекти управління персоналом, зокрема щодо забезпечення оформлення вступу на державну службу, її проходження та припинення тощо.

Наступним повноваженням апарату пп.19 п.1.5 Положення про апарат від 20.11.2020 р. визначено "впровадження цифрової трансформації у сфері організації азартних ігор та лотерей". По-перше, оскільки цифрова трансформація є впровадженням сучасних цифрових технологій у відповідні продукти, процеси та стратегії

[16], термінологічно має йтися не про "впровадження цифрової трансформації", а про "впровадження цифрових технологій" чи "цифровізацію". По-друге, впровадження цифрових технологій у сфері азартних ігор та лотерей найбільш логічно було би покласти на саму Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей (наразі вона на таких повноважень не має), адже вона реалізує державну політику у даній сфері, а не на її апарат, повноваження якого мають бути похідними від компетенції даного центрального органу виконавчої влади.

Правовий статус керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей

Провідну роль в організації та управлінні діяльністю апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей відіграє його керівник, що призначається та звільняється даним центральним органом виконавчої влади. Статус керівника апарату загалом досить деталізовано визначено Положенням про апарат від 20.11.2020 р., що водночас характеризується послідовним дублюванням відповідних норм Закону України від 14.07.2020 р. № 768-IX та Положення про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей від 23.09.2020 р. Попри це сьогодні все ще зберігається доцільність більш точного розмежування внутрішньо управлінських повноважень в апараті його керівника та Голови Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Зазначимо, що встановлені п.2.2 Положення від 20.11.2020 р. вимоги до особи, яка може бути призначена на посаду керівника апарату, загалом корелюються з аналогічними вимогами до Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (хоча "магістр" помилково визначено освітньо-кваліфікаційним рівнем, а не освітнім ступенем вищої освіти) за виключенням вимог до громадянства України (що водночас передбачено законодавством про державну службу) і бездоганної ділової репутації. Щодо останнього, як ми раніше вже відзначали, така вимога фактично має здебільшого формальний характер, адже не може бути беззаперечно встановлена в рамках конкурсного відбору. Тут також зауважимо, що існуюча заборона керівнику та іншим працівникам апарату, їх близьким особам бути власниками корпоративних прав організаторів азартних ігор, отримувати від них посади та винагороди мала би поширюватися і на корпоративні права операторів державних лотерей, отримання від них посад та винагороди.

Як передбачено п.2.1 Положення про апарат від 20.11.2020 р., керівник апарату "підзвітний і підконтрольний" Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Хоча безпосередньо конкретні форми контролю роботи керівника апарату, у тому числі його звітування, залишились нормативно невизначеними. При цьому, на нашу думку, підконтрольність і підзвітність (яка фактично є однією з складових підконтрольності) не повною мірою відображають реальний характер відносин керівника апарату та Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Зокрема більш повно буде говорити саме про його підпорядкованість та підконтрольність Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Відповідно до п.1.11 Положення про апарат від 20.11.2020 р. ним мають визначатись "посадові обов'язки, права та відповідальність" керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Разом із тим, насправді дане Положення містить єдиний перелік повноважень керівника апарату (а не окремо його посадові права та обов'язки) і взагалі залишає неврегульованими питання позитивної та негативної відповідальності керівника апарату.

Згідно компетенції керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей умовно може бути виділено три взаємопов'язаних основних напрямки його діяльності – внутрішньо управлінський, нормотворчий та кадровий. Звертає увагу невпорядкованість повноважень керівника апарату, які, з одного боку, сформульовані надто абстрактно, а, з іншого боку, одночасно переобтяжені надмірною деталізацією неперіоритетних обов'язків (як, наприклад, затвердження графіку відпусток працівників апарату чи здійснення відповідного листування). При цьому, слід погодитись із О.В. Смолкою [3, с.124], що належне виконання керівником апарату своїх обов'язків має сприяти забезпеченню розвитку інституційної спроможності державного органу, підвищенню ефективності прийняття та реалізації управлінських рішень.

Перш за все, на керівника апарату покладається здійснення керівництва його діяльністю (п.1 ч.30 ст.7 Закону України від 14.07.2020 р. № 768-ІХ, пп.1 п.20 Положення від 23.09.2020 р.), що внаслідок своєї всебічності та різноплановості цілком логічно не може дістати вичерпної правової визначеності. Змістовно вказане керівництво діяльністю апарату включає різні форми організаційно-розпорядчої роботи його керівника, першочергово пов'язані з прийняттям ним відповідних управлінських рішень, організацією

їх виконання та контролем за цим. Зокрема, наприклад, згідно пп.12 п.2.3 Положення про апарат від 20.11.2020 р. керівник апарату забезпечує виконання завдань апарату та координує роботу підрозділів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (хоча точніше тут мало би йтися про координацію роботи підрозділів її апарату). Зауважимо, що здійснення керівником апарату цієї координаційної діяльності потребує додаткового розмежування її змісту та меж із подібними повноваженнями Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, які згідно Розподілу своїх функціональних обов'язків також координують роботу відповідних підрозділів апарату.

Крім того, вбачається дещо неоднозначним уповноваження керівника апарату організувати та контролювати виконання законодавства не лише в апараті, але й у територіальних управліннях Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (пп.5 п.20 Положення від 23.09.2020 р., пп.5 п.2.3 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). Адже Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей утворює свої територіальні управління "для здійснення своїх повноважень", тоді як апарат призначений суто забезпечувати діяльність даного центрального органу виконавчої влади. Певна невизначеність правового статусу таких територіальних управлінь залишає відкритим питання прийнятності здійснення щодо них керівником апарату відповідних управлінських повноважень. З огляду на це може бути слушним перетворення територіальних управлінь Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей на територіально відокремлені підрозділи її апарату, що упорядкує та уточнить їх статус, посилить апарат і структурує внутрішньо управлінську діяльність.

Також зазначимо, що керівник апарату може представляти Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей за дорученням її Голови у відносинах з органами державної влади та організаціями, у тому числі іноземними (пп.23 п.2.3 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). На нашу думку, дане повноваження керівника апарату виходить за межі призначення апарату, який покликаний забезпечувати діяльність Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, але не має зливатись чи ототожнюватись із нею. Тим більше, що колегіальність даного центрального органу виконавчої влади цілком дозволяє повною мірою забезпечити його належне представництво у відносинах Головою та шістьма членами Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

У правотворчій діяльності керівника апарату важливе значення має не тільки безпосереднє видання ним наказів і розпоряджень з питань діяльності апарату (якими зокрема затверджуються положення про підрозділи апарату, правила внутрішнього трудового розпорядку тощо), але й забезпечення підготовки проектів рішень Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей та її Голови. З негативного боку тут можна зауважити чітку не розмежованість предмету та інших особливостей наказів і розпоряджень як різних правових форм актів керівника апарату, а також змістовну невизначеність забезпечення ним підготовки проектів певних рішень (під яким насамперед слід розуміти організацію та контроль). Поза цим, не можна погодитись із наділенням пп.11 п.2.3 Положення про апарат від 20.11.2020 р. керівника апарату правом надавати його працівникам не тільки обов'язкові доручення, але й обов'язкові "вказівки". Зазначимо, що чинне законодавство про державну службу та про статус Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей не передбачає такої форми юридично-владних велінь як вказівки, фактично нормативно неврегульоване використання якої керівником апарату негативно позначається на законності та ефективності його управлінської діяльності.

Іншим дискусійним повноваженням керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей є вжиття ним заходів щодо "налагодження діалогу із громадськістю та створення умов для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики" у відповідних сферах (пп.15 п.2.3 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). Загалом у контексті забезпечення демократичності та відкритості державного врядування слід відзначити важливість широкого залучення громадянського суспільства до роботи державних органів на різних рівнях. Разом із тим, на практиці такі повноваження керівника апарату можуть мати більше номінальний характер, будучи недостатньо конкретними за своїм змістом і формами реалізації. Тому більш виправданим було би покладення вищезначених повноважень насамперед на Голову Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, а не на керівника її апарату – допоміжного органу, прямо не дотичного до формування та реалізації певної державної політики.

Попри порівняно значну деталізацію повноважень керівника апарату допускається виконання ним й "інших функцій", необхідних для забезпечення виконання Комісією з регулюван-

ня азартних ігор та лотерей її повноважень (п.5 ч.30 ст.7 Закону України від 14.07.2020 р. № 768-IX, пп.8 п.20 Положення від 23.09.2020 р.). Вказане не тільки не відповідає принципу правової визначеності, але й уможлиблює наділення керівника апарату невластивими повноваженнями. Те ж саме стосується й суперечливої можливості виконання керівником апарату інших обов'язків, покладених на нього Головою Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (пп.25 п.2.3 Положення про апарат від 20.11.2020 р.). Адже адміністративне законодавство не наділяє Голову Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей правом визначати додаткові обов'язки керівника апарату. Тим більше, що вказане може розглядатись як прояв забороненого делегування Голові повноважень Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, яка в цілому й врегульовує повноваження керівника апарату.

З негативного боку також зауважимо нормативну неврегульованість конкретних повноважень заступника керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, крім як виконання ним обов'язків керівника апарату у разі його тимчасової відсутності. На нашу думку, з метою більшої правової визначеності профільне Положення про апарат від 20.11.2020 р. могло би предметно визначати певні предмети відання чи напрямки самостійної управлінської діяльності заступника керівника апарату. У цьому контексті може бути слушним й делегування йому керівником апарату окремих повноважень керівника державної служби, хоча сьогодні згідно ч.3 ст.17 Закону України від 10.12.2015 р. № 889-VIII і відповідного Порядку від 11.12.2019 р. [17] такі повноваження дозволено делегувати чомусь лише керівникам самостійних структурних підрозділів апарату.

Структурна організація апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей

Актуальна структура апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей визначається її Рішенням від 11.02.2022 р. № 84 [18]. Водночас раніше Рішенням Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 20.11.2020 р. № 2 [19] досить неоднозначно була затверджена "структура Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей". Хоча згідно ч.25 ст.7 Закону України від 14.07.2020 р. № 768-IX, пп.10 п.4, п.18 Положення від 23.09.2020 р., п.1.1 Положення про апарат від 20.11.2020 р. прямо передбачалось затвердження структури не Комісії з регу-

лювання азартних ігор та лотерей, а саме її апарату. Поряд із цим у п.1.4, пп.18 п.2.3 Положення про апарат від 20.11.2020 р. все ще використовується юридично некоректний термін "структура КРАІЛ", що лише плутає й ускладнює правозастосування в частині визначення внутрішньої організації апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Так чи інакше, структура апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей на відміну від його повноважень загалом побудована не тільки за конкретними видами забезпечення функціонування даного центрального органу виконавчої влади (документальне, організаційне, методологічне, інформаційне, юридичне та інше забезпечення), але й за основними напрямками його діяльності (зокрема ліцензування, онлайн-моніторинг, ведення реєстрів, державний нагляд). Водночас крім помилкового збереження у структурі апарату Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (адже вони складають окремих центральний орган виконавчої влади) структура апарату від 11.02.2022 р. все ще зберігає й деякі інші недоліки його попередньої структури від 20.11.2020 р. Зокрема насамперед йдеться про недостатню обумовленість структури апарату його повноваженнями, переобтяження значною кількістю невеликих підрозділів, утворення дублюючих підрозділів, рознесення суміжних питань до предметів відання різних самостійних підрозділів, нераціональний розподіл штатів тощо.

Зауважимо, що, враховуючи порівняно низьку інтенсивність запитів публічної інформації до Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (наприклад, протягом 2021 року було розглянуто лише 120 таких запитів [20]), вбачається сумнівною доцільність утворення за структурою апарату від 11.02.2022 р. у складі Департаменту документального забезпечення та організаційної роботи окремого Відділу забезпечення доступу до публічної інформації у складі 4 працівників. З огляду на це слушним було би приєднати даний підрозділ до функціонально близького Відділу інформаційного забезпечення та комунікації. Взагалі ж на основі даного Відділу може бути сформовано Управління комунікації та взаємодії, інтегруючи до його складу також, наприклад, окремих Сектор з організації роботи гарячої лінії. Тим більше, що подібний підхід передбачався структурою апарату від 20.11.2020 р. у вигляді утворення фахового (хоча й малочисельного) Відділу інформаційної політики та забезпечення доступу до публічної інформації.

Профільному підрозділу з питань взаємодії міг би бути підпорядкований й відособлений за структурою апарату від 11.02.2022 р. Відділ з питань міжнародного співробітництва та європейської інтеграції, що сприятиме більшій консолідованості та структурованості комунікаційного напрямку діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Адже залишається відкритим питання доцільності утворення окремого Відділу з питань міжнародного співробітництва та європейської інтеграції у складі 5 осіб, тоді як за структурою апарату від 20.11.2020 р. даний підрозділ був сектором із 2 осіб. Вищевказане відповідатиме й загальним правилам побудови структури апарату центрального органу виконавчої влади, встановленим Постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2005 р. № 179 [21].

Звертає увагу, що за структурою апарату від 11.02.2022 р. у назві Департаменту нагляду та протидії функціонування заборонених азартних ігор не відображена його діяльність у лотерейній сфері (яка, наприклад, полягає у здійсненні державного нагляду у даній сфері та протидії функціонування заборонених лотерей). Крім того, вилучення з назви даного департаменту апарату згадки про контроль (порівняно з структурою апарату від 20.11.2020 р.) не відповідає нормативно закріпленому формулюванню завдань і повноважень Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей щодо "здійснення державного нагляду (контролю) за ринком азартних ігор, а також у лотерейній сфері".

Натомість порівняно з структурою апарату від 20.11.2020 р. вбачається позитивним виокремлення у складі Департаменту нагляду та протидії функціонування заборонених азартних ігор Відділу державного нагляду у лотерейній сфері, а також збільшення удвічі штату Відділу державного нагляду у гральних закладах (відносно попереднього аналогічного підрозділу). Такий підхід загалом свідчить про організованість контрольної-наглядової діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, її достатню кадрову забезпеченість. Важливим постає й зміщення акценту у назві та завданнях відповідного відділу апарату з суто лише виявлення нелегальних гральних закладів і лотерей на більш комплексну протидію функціонуванню заборонених азартних ігор та лотерей у взаємодії з правоохоронними органами.

Іншою особливістю структури апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 11.02.2022 р. є неповна відповідність напрям-

кам діяльності Департаменту методологічного забезпечення включення до його складу Відділу нормативно-правового регулювання захисту прав громадян. Натомість такий підрозділ мав би бути приєднаний до Відділу нормативно-правового забезпечення Департаменту юридичного забезпечення (усуваючи тим самим певне дублювання в їх роботі) або ж підпорядкований профільному Управлінню захисту прав громадян.

Погоджуючись з важливістю правозахисного напрямку роботи як Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, так і її апарату, вважаємо недостатнім формування згідно структури від 11.02.2022 р. в Управлінні захисту прав громадян Відділу відповідальної гри та запобігання вираженій ігровій залежності (лудоманії) лише у складі 5 осіб. У той же час неоднозначним постає включення до даного Управління Відділу розгляду звернень громадян та захисту персональних даних, адже питання звернень громадян загалом є ширшими та не завжди стосуються саме захисту прав громадян.

Досить суперечливою вбачається й фактична умовність функціональної спеціалізації підрозділів апарату попри їх найменування та основні завдання. Так, наприклад, у складі різних департаментів утворені окремі аналітичні відділи (зокрема Відділ аналізу звітності суб'єктів господарювання, Відділ аналітичної роботи та оцінки ризиків у сфері азартних ігор та лотерей, Відділ аналізу та стратегії, Сектор аналітичного забезпечення діяльності Голови). Так само й відповідні контролюючі підрозділи зосереджені не тільки у складі Департаменту нагляду та протидії функціонування заборонених азартних ігор, а і в структурі інших департаментів апарату (наприклад, Відділ моніторингу організаторів азартних ігор, Відділ інформаційно-аналітичного моніторингу, оцінки впливів та підготовки звітності). Дещо некоректна й назва "Відділу юридичного забезпечення структурних підрозділів Комісії" Департаменту юридичного забезпечення, оскільки тут має йтися про юридичне забезпечення підрозділів апарату, а не самої Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (яка складається лише з 7 осіб без їх поділу на підрозділи).

На нашу думку, доволі дискусійною є доцільність утворення у складі апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей Управління стратегічного розвитку та інвестування у вигляді, передбаченому структурою від 11.02.2022 р. Хоча порівняно з структурою апарату від 20.11.2020 р. істотно скорочується його штат (з

15 до 9 осіб). З одного боку, не можна не погодитись з важливістю стратегічного та іншого планування діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, сприяння розвитку сфери організації та проведення азартних ігор і лотерейної сфери. З іншого ж боку, вважаємо надто амбітним і недостатньо конкретизованим покладення на відповідний відділ апарату "створення сприятливих організаційних та економічних умов для залучення інвестицій" у вказані сфери (при цьому, на відміну від завдань у функціях даного Управління згідно його Положення від 02.12.2020 р. [22] помилково йдеться про інвестування тільки у сферу азартних ігор, але не лотерейну сферу). Крім цього, взаємодія з державними органами більшою мірою відповідає комунікаційному напрямку роботи апарату, аніж питанням його "стратегічного розвитку та інвестування". Це додатково ставить під сумнів доцільність утворення у складі Управління стратегічного розвитку та інвестування Відділу інвестування та співпраці з державними органами (до речі, у його назві чомусь вже не згадується співпраця з органами місцевого самоврядування, як це було раніше за структурою апарату від 20.11.2020 р.).

Відзначимо і те, що згідно п.3.8 Положення про апарат від 20.11.2020 р. порядок організації взаємодії між його самостійними структурними підрозділами має визначатися положеннями про них. Водночас фактично у таких положеннях порядок взаємодії підрозділів апарату предметно не розкривається, здебільшого обмежуючись суто констатацією факту та мети відповідної взаємодії (наприклад, Положення про департамент юридичного забезпечення від 02.12.2020 р. [23], Положення про управління захисту прав громадян від 02.12.2020 р. [24], Положення про департамент документального забезпечення та організаційної роботи від 02.12.2020 р. [25]).

З позитивного ж боку слід відзначити, що порівняно з структурою апарату від 20.11.2020 р. істотної перебудови зазнає Департаменту методологічного забезпечення, що втратив функціонально невластивий Відділ законодавчого регулювання та імплементації норм ЄС, а назви та напрямки діяльності решти його відділів дістали уточнення. Останнє так само стосується й, наприклад, відділів Департаменту ліцензування у сфері азартних ігор та лотерей та Департамент державної системи онлайн-моніторингу та цифровізації апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Враховуючи завузькі

предмети відання Управління ведення реєстрів та переліків слід підтримати його реорганізацію згідно структури апарату від 11.02.2022 р. у відповідний відділ у складі Департаменту ліцензування у сфері азартних ігор та лотерей.

Гранична чисельність працівників апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, передбачена Постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 р. № 891 [9], наразі становить 200 працівників. Враховуючи відносно вузьку функціональну спрямованість Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, вважаємо загалом достатнім такий порівняно невеликий кадровий потенціал її апарату за умови раціональної побудови його структурної організації. У цьому контексті може бути слушною оптимізація значної кількості структурних підрозділів і відповідно керівних посад апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, усунення дублюючих підрозділів і забезпечення їх чіткої функціонально-предметної спеціалізації, а також спрощення системи внутрішньоструктурного управління.

Висновки

1. Апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей є її відособленим органом, що фактово й комплексно забезпечує виконання завдань та повноважень даного центрального органу виконавчої влади.

2. Організація та діяльність апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей виявляють наступні особливості: здійснення ним поряд із всебічною забезпечувальною діяльністю окремих умовно самостійних владних повноважень, також направлених на забезпечення діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та

лотерей; загальність компетенції та невичерпність нормативно визначених повноважень; постійний характер діяльності, формування на засадах державної служби; здійснення управління апаратом його керівником за участі Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей; організаційно-функціональна системність значної кількості невеликих структурних підрозділів апарату та його порівняно невеликий штат.

3. Удосконалення адміністративно-правового статусу апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей першочергово потребує: уточнення його статусу, змісту та форм відносин із Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей; конкретизації (меж, форм і способів реалізації) повноважень апарату, усунення з них дублюючих, невластивих і беззмістовних; врегулювання засад відповідальності та упорядкування управлінських повноважень керівника апарату, їх розмежування з подібними повноваженнями Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей; раціоналізації структурної організації апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, забезпечення чіткої функціонально-предметної спеціалізації його підрозділів.

Конфлікт інтересів

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Вираз вдячності

Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Харківського національного університету внутрішніх справ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Гнатовська А. І. Трансформація визначень апаратів органів державної влади. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України)*: у 2 т.: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 21 травня 2021 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2021. Т. 2. С. 64–66.
- Серий Д. А. Поняття "апарат" органу державної влади та доцільність його використання у законодавстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 6. С. 31–34.
- Смолка О. В. Особливості призначення на посади керівників апаратів (секретаріатів) окремих державних органів. *Правові новели*. 2021. № 13. Т. 2. С. 124–129.
- Стець О. М. Правовий статус керівника державної служби у державному органі як суб'єкта державно-службових відносин. *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. Політологія. Соціологія. Право. 2020. № 4 (48). С. 118–122.
- Берназюк О. О. Конституційно-правовий статус допоміжних органів при вищих органах державної влади України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Ужгород, 2016. 244 с.
- Зозуля О. І. Конституційно-правовий статус Адміністрації Президента України: монографія. Харків: Харків юридичний, 2014. 300 с.
- Макаровець А. М. Адміністративно-правовий статус апарату суду в Україні: дис. ... канд. юрид. наук:

- 12.00.07. Суми, 2018. 216 с.
8. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Закон України від 14.07.2020 № 768-ІХ. *Офіційний вісник України*. 2020. № 66. Ст. 2129.
 9. Про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 891. *Офіційний вісник України*. 2020. № 79. Ст. 2558.
 10. Про затвердження Регламенту Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у новій редакції: Рішення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 16.02.2021 № 55. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0055781-21>
 11. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.
 12. Про затвердження Положення про апарат Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей: Рішення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 20.11.2020 № 3. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0003781-20>
 13. Авер'янов В. Б. Вибрані наукові праці / за заг. ред.: Ю. С. Шемшученка, О. Ф. Андрійко. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. 448 с.
 14. Положення про Апарат Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затверджене Наказом Голови НКРЗІ від 20.02.2013 № 21/нк. <https://nkrzi.gov.ua/images/upload/55/15/f960dece5998f10e3df6e432092f1fa5.pdf>
 15. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149.
 16. Mary K. Pratt, Jason Sparapani. What is digital transformation? <https://www.techtarget.com/searchcio/definition/digital-transformation>
 17. Про затвердження Порядку делегування окремих повноважень керівника державної служби в центральному органі виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.2019 № 1041. *Офіційний вісник України*. 2019. № 100. Ст. 3370.
 18. Про затвердження структури та чисельності самостійних структурних підрозділів апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей: Рішення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 11.02.2022 № 84. <https://www.gc.gov.ua/files/Richenya/2022/02/R-84.pdf>
 19. Про затвердження структури Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей: Рішення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 20.11.2020 № 2. <https://gc.gov.ua/files/Richenya/2020/R-2.pdf>
 20. Звіт про стан розгляду запитів на публічну інформацію за 2021 рік у Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. https://www.gc.gov.ua/files/Zvernnya/12_2021.xls
 21. Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2005 № 179. *Офіційний вісник України*. 2005. № 11. Ст. 522.
 22. Про затвердження Положення про управління стратегічного розвитку та інвестування Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей: Наказ керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 02.12.2020 № 20-ОД. Додаток до Листа Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 12.08.2021 № 59/15-ЗП.
 23. Про затвердження Положення про департамент юридичного забезпечення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей: Наказ керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 02.12.2020 № 14-ОД. Додаток до Листа Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 12.08.2021 № 56/15-ЗП.
 24. Про затвердження Положення про управління захисту прав громадян Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей: Наказ керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 02.12.2020 № 19-ОД. Додаток до Листа Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 12.08.2021 № 57/15-ЗП.
 25. Про затвердження Положення про департамент документального забезпечення та організаційної роботи Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей: Наказ керівника апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 02.12.2020 № 21-ОД. Додаток до Листа Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей від 12.08.2021 № 61/15-ЗП.

REFERENCES

1. Hnatovska, A. I. (2021). Transformatsiya vyznachen aparativ orhaniv derzhavnoyi vlady [Transformation of the definitions of apparatuses of state authorities]. In: Kivalov, S. V. (Red.). *Nauka ta suspilne zhyttya Ukrainy v epokhu hlobalnykh vyklykiv lyudstva u tsyfrovu eru (z nahody 30-richchya proholoshennya nezalezhnosti Ukrainy ta 25-richchya pryynyattya Konstytutsiyi Ukrainy)*: u 2 t.: materialy Mizhnarod-

- noyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi (m. Odesa, 21 travnya 2021 r.). Odesa: Vydavnychyy dim "Helvetyka", 2021. T.2. (s. 64–66) (in Ukr.).
2. Syeryy, D. A. (2015). Ponyattya "aparata" orhanu derzhavnoyi vlady ta dotsilnist yoho vykorystannya u zakonodavstvi Ukrayiny [The concept of "apparatus" of the state authority and the expediency of its use in the legislation of Ukraine]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal*, (6), 31–34 (in Ukr.).
 3. Smolka, O. V. (2021). Osoblyvosti pryznachennya na posady kerivnykiv aparativ (sekretariativ) okremykh derzhavnykh orhaniv [Peculiarities of appointment to the positions of heads of offices (secretariats) of individual state bodies]. *Pravovi novely*, 13(2), 124–129 (in Ukr.).
 4. Stets, O. M. (2020). Pravovyy status kerivnyka derzhavnoyi sluzhby u derzhavnomu orhani yak subyekta derzhavno-sluzhbovykh vidnosyn [The legal status of the head of the civil service in the state body as a subject of civil-service relations]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrayiny "Kyivskyy politekhnichnyy instytut"*. *Politolohiya. Sotsiolohiya. Pravo*, 4(48), 118–122 (in Ukr.).
 5. Bernazyuk, O. O. (2016). *Konstytutsiyno-pravovyy status dopomizhnykh orhaniv pry vyshchykh orhanakh derzhavnoyi vlady Ukrayiny* [Constitutional and legal status of auxiliary bodies under the higher state authorities of Ukraine]. Candidate's thesis (12.00.02). Uzhhorod (in Ukr.).
 6. Zozulia, O. I. (2014). *Konstytutsiyno-pravovyy status Administratsiyi Prezydenta Ukrayiny* [Constitutional and legal status of the Administration of the President of Ukraine]. Monohrafiya. Kharkiv: Kharkiv yurydychnyy (in Ukr.).
 7. Makarovets, A. M. (2018). *Administratyvno-pravovyy status aparatu sudu v Ukrayini* [Administrative and legal status of the court apparatus in Ukraine]. Candidate's thesis (12.00.07). Sumy (in Ukr.).
 8. Pro derzhavne rehulyuvannya diyalnosti shchodo orhanizatsiyi ta provedennya azartnykh ihor [On state regulation of activities related to the organization and conduct of gambling]. *Zakon Ukrayiny* (14.07.2020 No. 768-9). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (66), 2129 (in Ukr.).
 9. Pro Komisiyu z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey []. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny* (23.09.2020 No. 891). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (79), 2558 (in Ukr.).
 10. *Pro zatverdzhennya Rehlamentu Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey u noviy redaktsiyi* [On the approval of the Regulations of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries in the new edition]. Rishennya Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (16.02.2021 No. 55) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0055781-21> (in Ukr.).
 11. Pro tsentralni orhany vykonavchoyi vlady [About central bodies of executive power]. *Zakon Ukrayiny* (17.03.2011 No. 3166-6). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (27), 1123 (in Ukr.).
 12. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro aparat Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [On the approval of the Regulation on the apparatus of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. Rishennya Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (20.11.2020 No. 3). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0003781-20> (in Ukr.).
 13. Averyanov, V. B.; Shemshuchenko, YU. S., & Andriyko, O. F. (Eds.). (2011). *Vybrani naukovi pratsi* [Selected scientific works]. Kyiv: Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrayiny (in Ukr.).
 14. *Polozhennya pro Aparat Natsionalnoyi komisiyi, shcho zdiysnyuye derzhavne rehulyuvannya u sferi zvyazku ta informatyzatsiyi* [Regulations on the Apparatus of the National Commission, which carries out state regulation in the field of communication and informatization]. *Zatverdzhene Nakazom Holovy NKRZI* (20.02.2013 No. 21/nk). <https://nkrzi.gov.ua/images/upload/55/15/f960dece5998f10e3df6e432092f1fa5.pdf> (in Ukr.).
 15. Pro derzhavnu sluzhbu [About civil service]. *Zakon Ukrayiny* (10.12.2015 No. 889-8). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, 2016, (3), 149 (in Ukr.).
 16. Mary K. Pratt, Jason Sparapani. What is digital transformation? <https://www.techtarget.com/searchcio/definition/digital-transformation>
 17. Pro zatverdzhennya Poryadku delehuвання okremykh povnovazhen kerivnyka derzhavnoyi sluzhby v tsentralnomu orhani vykonavchoyi vlady [On the approval of the Procedure for the delegation of certain powers of the head of the civil service in the central body of executive power]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny* (11.12.2019 No. 1041). *Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny*, (100), 3370 (in Ukr.).
 18. *Pro zatverdzhennya struktury ta chyselnosti samostiynykh strukturykh pidrozdiliv aparatu Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [On approval of the structure and number of independent structural divisions of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. Rishennya Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (11.02.2022 No. 84). <https://www.gc.gov.ua/files/Richenya/2022/02/R-84.pdf> (in Ukr.).
 19. *Pro zatverdzhennya struktury Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [On approval of the structure of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. Rishennya Komisiyi z rehulyuvann-

- ya azartnykh ihor ta loterey (20.11.2020 No. 2). <https://gc.gov.ua/files/Richenya/2020/R-2.pdf> (in Ukr.).
20. *Zvit pro stan roz-hlyadu zapytiv na publichnu informatsiyu za 2021 rik u Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [Report on the state of consideration of requests for public information for 2021 at the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. https://www.gc.gov.ua/files/Zvernenya/12_2021.xls (in Ukr.).
21. Pro uporyadkuvannya struktury aparatu tsentralnykh orhaniv vykonavchoyi vlady, yikh terytorialnykh pidrozdiliv ta mistsevykh derzhavnykh administratsiy [On streamlining the structure of the apparatus of central executive bodies, their territorial subdivisions and local state administrations]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy (12.03.2005 No. 179). *Ofitsiynyy visnyk Ukrainy*, (11), 522 (in Ukr.).
22. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro upravlinnya stratehichnoho rozvytku ta investuvannya Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [On the approval of the Regulation on the management of strategic development and investment of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. Nakaz kerivnyka aparatu Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (02.12.2020 No. 20-OD). Dodatok do Lysta Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (12.08.2021 No. 59/15-zp) (in Ukr.).
23. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro departament yurydychnoho zabezpechennya Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [On the approval of the Regulations on the Department of Legal Support for the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. Nakaz kerivnyka aparatu Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (02.12.2020 No. 14-OD). Dodatok do Lysta Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (12.08.2021 No. 56/15-zp) (in Ukr.).
24. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro upravlinnya zakhystu prav hromadyan Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [On the approval of the Regulation on the management of the protection of citizens' rights of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. Nakaz kerivnyka aparatu Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey vid 02.12.2020 No. 19-OD. Dodatok do Lysta Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (12.08.2021 No. 57/15-zp) (in Ukr.).
25. *Pro zatverdzhennya Polozhennya pro departament dokumental'noho zabezpechennya ta orhanizatsiynoyi roboty Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey* [On the approval of the Regulations on the Department of Documentary Support and Organizational Work of the Commission for the Regulation of Gambling and Lotteries]. Nakaz kerivnyka aparatu Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey vid 02.12.2020 No. 21-OD. Dodatok do Lysta Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey (12.08.2021 No. 61/15-zp) (in Ukr.).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:

Форум права: 73 pp. 80–93 (2).

Received: 19.10.2022

Accepted: 14.11.2022

Related identifiers:

10.5281/zenodo.6731668

http://forumprava.pp.ua/files/080-093-2022-2-FP-Profatilo_9.pdf
http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2022_2_9.pdf
Published: 22.11.2022

Available online: 22.11.2022

Cite as:

 Профатіло, К. В. (2022). Особливості організації діяльності апарату Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. *Форум Права*, 73(2), 80–93. <http://doi.org/10.5281/zenodo.6731668>
License (for files):
[Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

 Profatilo, K. V. (2022). Osoblyvosti orhanizatsiyi diyalnosti aparatu Komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey [Features of the Organization of the Activities of the Apparatus of the Commission for Regulation of Gambling and Lotteries]. *Forum Prava*, 73(2), 80–93.

<http://doi.org/10.5281/zenodo.6731668>